

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Strach u dětí v prostředí mateřské školy

AUTORKA: Veronika CHRUŠČOVÁ

OPONENT: PhDr. Zuzana HADJ MOUSSOVÁ

Posuzovaná bakalářská práce je venována tématu strachu u dětí v mateřské škole. Podobně, jako další ožehavá témata je i téma strachu nepříliš časté v naší odborné literatuře. Z tohoto hlediska lze zaměření práce jen přivítat. Navíc se autorka neomezuje pouze na teoretické informace či výsledky rozhovorů s učitelkami, ale na základě shromážděných informací vypracovala program, ve kterém se metodami dramatické výchovy pokusila pomoci dětem s jejich strachem pracovat a případně o překonávat.

V teoretické části práce se autorka zabývá nejdříve problematikou strachu obecně, dále pak se věnuje tomuto jevu u dětí. Text obsahuje všechny podstatné oblasti, ne vždy je však obsah na dostatečné úrovni. Ta je ostatně kolísavá, vedle kapitol, které jsou věcné a obsahují důležitá fakta, nacházíme kapitoly, které působí spíše dojmem literárního cvičení pro zaplnění prostoru (konkrétně kap. 2.2. - reakce na zážitek strachu, nebo popis vývoje situace, druhý odstavec str. 9).

V praktické části využívá autorka svou znalost postupů dramatické výchovy a vytváří program, ve kterém se s problematikou strachu a jeho překonávání zaměřuje přímo na děti. Volba metody je z pedagogického hlediska vhodná, protože ve věku dětí v mateřské škole je prožitek důležitější než verbální sdělování a poučování. Otázkou je však jednak přiměřenost obsahu vzhledem k vývojové úrovni dětí (viz otázka č. 1), dále pak volba některých aktivit a jejich vhodnost z pedagogického hlediska (program třetího dne).

Práce má některé formální nedostatky - např. autorka ujist'uje své respondenty o zachování anonymity, ale uvádí přesnou adresu a další identifikační znaky MŠ, kde výzkum realizovala. Jen namátkou, pokud je mezi pracovníky pouze jeden muž, je zachování anonymity velmi pochybné. V textu je odkaz na publikaci Valentové a Vágnerové, tato publikace není uvedena v seznamu literatury. Po stránce jazykové je text

místy nesrozumitelný - např. v druhém odstavci úvodu nevíme po několika větách, o kom autorka vlastně mluví (viz též otázka č. 3). Styl, kterým je teoretická část psána, by místy odpovídal spíše žertovnému fejetonu, navíc v ne příliš kultivovaném plátku, pro vědecký text, kterým má bakalářská práce být, je však nevhodný. Nadlehčený styl by bylo možno přehlédnout, kdyby autorka dodržela odbornou úroveň - v obou výše uvedených úryvcích se však o přepokládané problematice nedozvídáme nic podstatného.

Otázky k diskusi při obhajobě:

1) Z vývojové psychologie víme, že strach je emoce, která se objevuje až na určitém stupni vývoje a má svou funkci. Podle citace na str. 12 je zpracování strachu důležité pro formování identity vlastního já. Je systematická pozornost, věnovaná strachu na místě v předškolním věku?

2) Jak v této souvislosti autorka zdůvodní chápání strachu v projektu jako něčeho, "co se nesluší, co není správné" (str.30)?

3) na str. 35 v druhém odstavci říká autorka "... odloučení se každé ráno opakuje a postupně vymizí". Mohla by vysvětlit, o čem mluví?

Za velmi závažný problém práce považuji program třetího dne projektu (str. 31). Děti jsou zde vyzývány k tomu, aby vymyslely a realizovaly krádež a za úspěšné zvládnutí dostanou odměnu. Musím se přiznat, že ve mně tato část programu vyvolává vážné pochybnosti o způsobilosti autorky k pedagogické profesi obecně. Doporučuji, aby se komise při obhajobě zaměřila na autorčino pojetí morální výchovy a na hodnoty, které míní dětem předávat.

Práci lze i přes zmíněné nedostatky doporučit k obhajobě, obhájit by ji však autorka měla až pokud dostatečně vysvětlí své chápání pedagogického působení.

V Praze 16.1.2007